

SKUPŠTINA CRNE GORE
n/r Andriji Mandiću, predsjedniku

CRNA GORA	
SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMALENO:	17.12. 20 25 GOD.
KLASIFIKACIONI	27-2/25-1
BROJ:	
VEZA:	
BR:	771 XXVII
PRILOG:	

Podgorica

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i člana 130 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnosim **PREDLOG ZAKONA O POSEBNIM MJERAMA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE U OPŠTINI PLJEVLJA**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Podgorica, 17. decembar 2025. godine.

Poslanik:

1. Nikola Rovčanin

Zakon o posebnim mjerama za zaštitu životne sredine u opštini Pljevlja

Član 1.

Ovim zakonom propisuju se posebne mjere vremenski ograničenog trajanja koje imaju za cilj sanaciju pogoršanog ekološkog stanja u Pljevljima izazvanog uvećanim koncentracijama štetnih gasova u vazduhu.

Član 2.

Fond za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Eko fond) koji po osnovu taksi za isporučene emisije štetnih gasova u vazduh ostvaruje prihode od privrednih subjekata koji djelatnost obavljaju na teritoriji opštine Pljevlja, dužan je da najmanje 60% iznosa sredstava prikupljenih na godišnjem nivou po tom osnovu, realizuje za ekološke projekte na teritoriji opštine Pljevlja u oblastima zaštite i unaprijeđenja životne sredine i podsticaja izgradnje obnovljivih izvora energije.

Nadležni državni organ koji Eko fondu daje saglasnost na plan realizacije projekata, odnosno vrši nadzor nad poslovanjem dužan je da postupi i prati implementaciju u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Član 3.

Privredni subjekti u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave koji svoje djelatnosti obavljaju na teritoriji opštine Pljevlja, dužni su da najmanje 30% poslovnog budžeta namijenjenog za društveno odgovorno poslovanje (donacije i sponzorstva) usmjere na finansiranje ekoloških projekata na teritoriji opštine Pljevlja, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Subjekti iz stava 1 ovog člana mogu i dio ostvarenih profita uz saglasnost osnivača, a najviše 30% usmjeriti za finansiranje ekoloških projekata na teritoriji opštine Pljevlja.

Član 4.

Ministarstvo nadležno za poslove ekologije osnovaće posebnu kancelariju sa sjedištem u Pljevljima, čija djelatnost će biti usmjerena na pružanje stručne i administrativne podrške organima lokalne samouprave i privrednim subjektima na pripremi ekoloških projekata prema domaćim i međunarodnim fondovima.

Član 5.

Domaćinstvima na teritoriji gradske zone opštine Pljevlja koja posjeduju individualna ložišta može se ustanoviti pravo na subvenciju prilikom nabavke ekološki prihvatljivih goriva za zagrijavanje svojih domaćinstava u toku grejne sezone.

Vlada Crne Gore će posebnim aktom utvrditi postupak za ostvarivanje prava i kriterijume iz stava 1 ovog člana.

Član 6.

Ministarstvo nadležno za poslove prosvjete dužno je da u skladu sa Strategijom reforme obrazovanja 2025-2035, strateškim ciljem 4 i mjerom 4.1.7, u projekat uključi i objekat/objekte koji se nalaze na ruralnom području Opštine Pljevlja u kojima se ne realizuje vaspitno-obrazovni proces, sa ciljem stavljanja u funkciju za organizaciju škole u prirodi, edukativne, kulturne i turističke svrhe.

Član 7.

Ministarstva nadležna za poslove prosvjete, zdravstva i socijalnog staranja, dužna su da u ustanovama nad kojima su nadležni u skladu sa zakonom, a koje se nalaze na teritoriji opštine Pljevlja, obezbijede posebne prečišćivače vazduha u skladu sa tehničko-tehnološkim standardima.

Član 8.

Kancelariju iz člana 4. nadležno ministarstvo dužno je da osnuje u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nabavku uređaja iz člana 7 ovog zakona, nadležna ministarstva dužna su izvršiti hitno, a najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 9.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Sl.listu Crne Gore, a primjenjivaće se od 1. januara 2026. godine do 1. januara 2030. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, ureduju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona jeste potreba za stvaranjem pravnog okvira djelovanja i uspostavljanje posebnih obaveza nadležnim organima i institucijama sa ciljem sanacije i prevencije ugrožavanja životne sredine na teritoriji opštine Pljevlja, koje je nastalo ekstremnim povećanjem koncentracija štetnih gasova u vazduhu. Pored ostalih aktivnosti Vlade Crne Gore i energetske kompanije koje posebnim projektima utiču na poboljšanje stanja životne sredine (projekat toplifikacije Pljevalja, ekološke rekonstrukcije Termoelektrane Pljevlja, instaliranjem sistema za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, subvencionisanje termofasada, peći na pelet i ostalo), neophodan je i dodatni set mjera koji će neposredno uticati na kvalitet života građana u uslovima ugroženosti zbog narušene životne sredine, dodatno podstaći i usmjeriti fokus institucija na ekološke projekte.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ne postoji pravni akt Evropske unije i Međunarodne organizacije rada sa kojim je potrebno usklađivati odredbe ovog zakona.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Odredbom člana 1 propisan je predmet i razlog za donošenje ovog zakona. Članom 2 propisana je posebna obaveza Eko fondu, da sredstva koja prikupi od zagađivača sa teritorije opštine Pljevlja u procentu od 60% realizuje na teritoriji te opštine. Članom 3 propisuje se obaveza privrednim subjektima u vlasništvu države ili lokalne samouprave koji poslove obavljaju na teritoriji opštine Pljevlja, da u okviru budžeta za donacije i sponzorstva, odvoje najmanje 30% za finansiranje ekoloških projekata u Pljevljima, dok se istim ostavlja mogućnost da i dio profita koji ostvare u poslovnoj godini usmjere za ekološke projekte u Pljevljima. Članom 4 propisuje se obaveza ministarstvu ekologije da za potrebe stručne i administrativne podrške organizuje posebnu kancelariju u Pljevljima, kako bi neposredno, a u cilju efikasnosti bila podrška za izradu ekoloških projekata koje finansiraju domaći i međunarodni fondovi. Članom 5 propisuje se da Vlada Crne Gore posebnim aktom utvrdi kriterijume, iznose subvencija građanima za nabavku ekološki prihvatljivih goriva za zagrijavanje domaćinstava, kako bi podstakla smanjenje ili ukidanje korišćenja uglja. Član 6 ima za cilj urgentnu zaštitu djece u periodima ekstremnih zagađenja vazduha, kako bi postojali uslovi za boravak i održavanje nastavnih ili vannastavnih aktivnosti u prirodi. Na ovaj način se i škole uključuju u akcioni plan zaštite zdravlja u periodima ekstremnih koncentracija štetnih gasova u vazduhu. Član 7 propisuje obavezu nabavke aparata za prečišćavanje vazduha u ustanovama u kojima borave osjetljive grupe stanovništva. Članom 8 propisani su rokovi realizacije obaveza iz zakona, a članom 9 definisano stupanje na snagu i period primjene.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona u dijelu koji se odnosi na obaveze Vlade Crne Gore i ministarstava, procijenjeni iznos koji je neophodno obezbijediti u budžetu je od 1 do 5 miliona eura a odnosi se na: nabavku aparata za prečišćavanje vazduha u ustanovama u kojima borave osjetljive kategorije stanovništva, adaptaciju jedne ili više škola, moguće subvencije za oko 3000 individualnih ložišta u gradskoj zoni Pljevalja i osnivanje kancelarije ministarstva ekologije. Procijenjeni iznos može biti i znatno manji u zavisnosti od visine subvencije koju utvrdi Vlada Crne Gore. Ostale odredbe zakona nemaju efekat na budžet Crne Gore, jer se sprovode iz sredstava fonda i privrednih subjekata u vlasništvu države ili lokalne samouprave.